

SALUT I CRISI

Dipsalut

Organisme de Salut Pública
de la **Diputació de Girona**

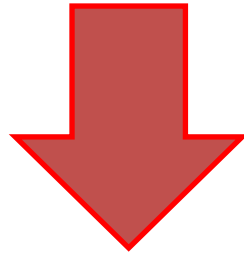
àreaQ
Avaluació i Recerca Qualitativa

**Consorci de Salut i
Social de Catalunya**

Barcelona, 2 d'octubre de 2014

MARC D'ANALISI

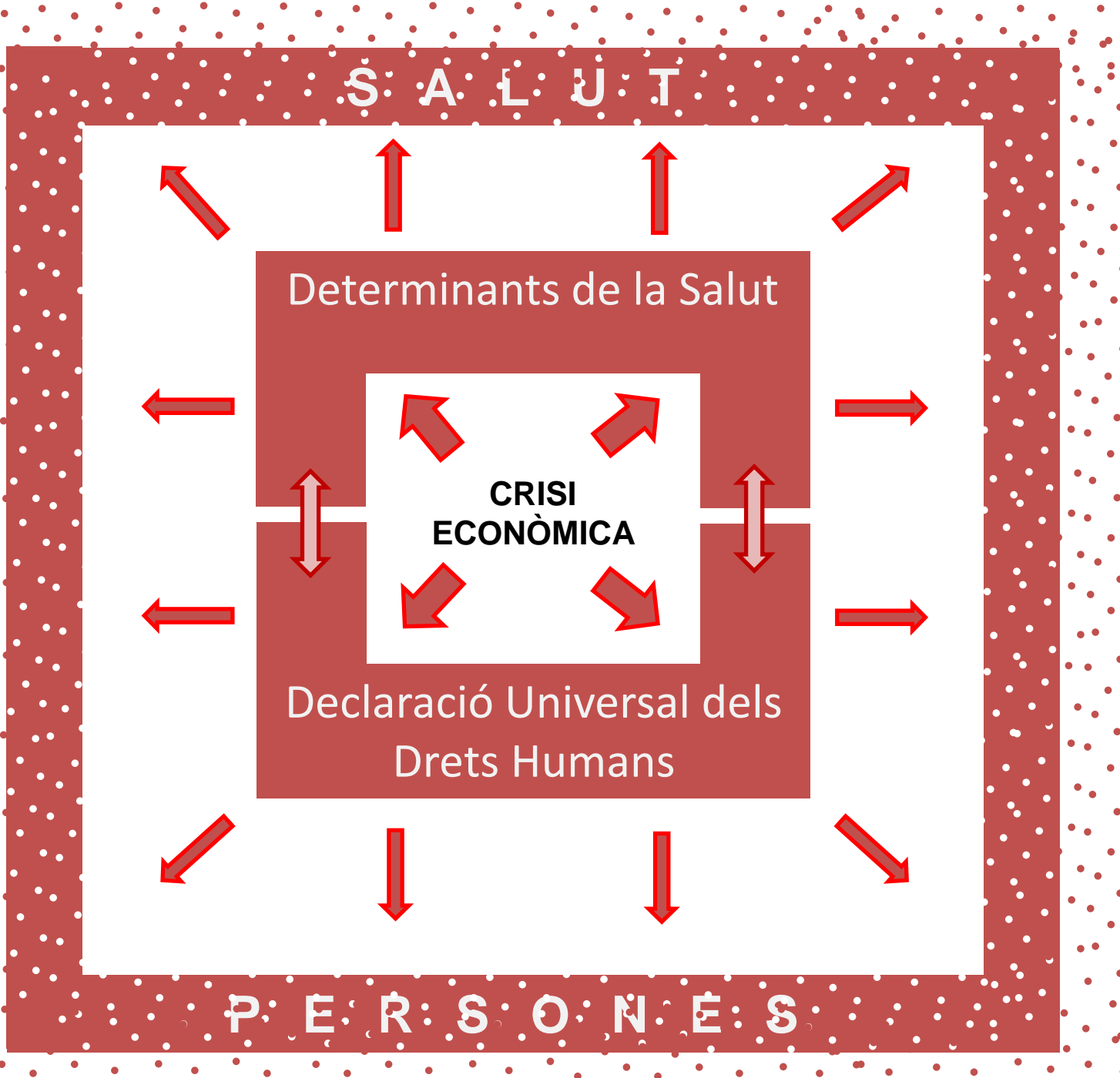
S · A · L · U · T

Determinants de la Salut

CRISI
ECONÒMICA

Declaració Universal dels
Drets Humans

P · E · R · S · O · N · E · S

Declaració DRETS HUMANS – Convenció dels DRETS INFANTS

Article 25.1 Tota persona té dret a un nivell de vida que assegurï, per a ell i la seva família, la salut i el benestar, especialment quant a alimentació, vestir, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris; també té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, incapacitat, viduitat, vellesa o altra manca de mitjans de subsistència independent de la seva voluntat.

Article 25.2 La maternitat i la infantesa tenen dret a una cura i a una assistència especials.

Article 3

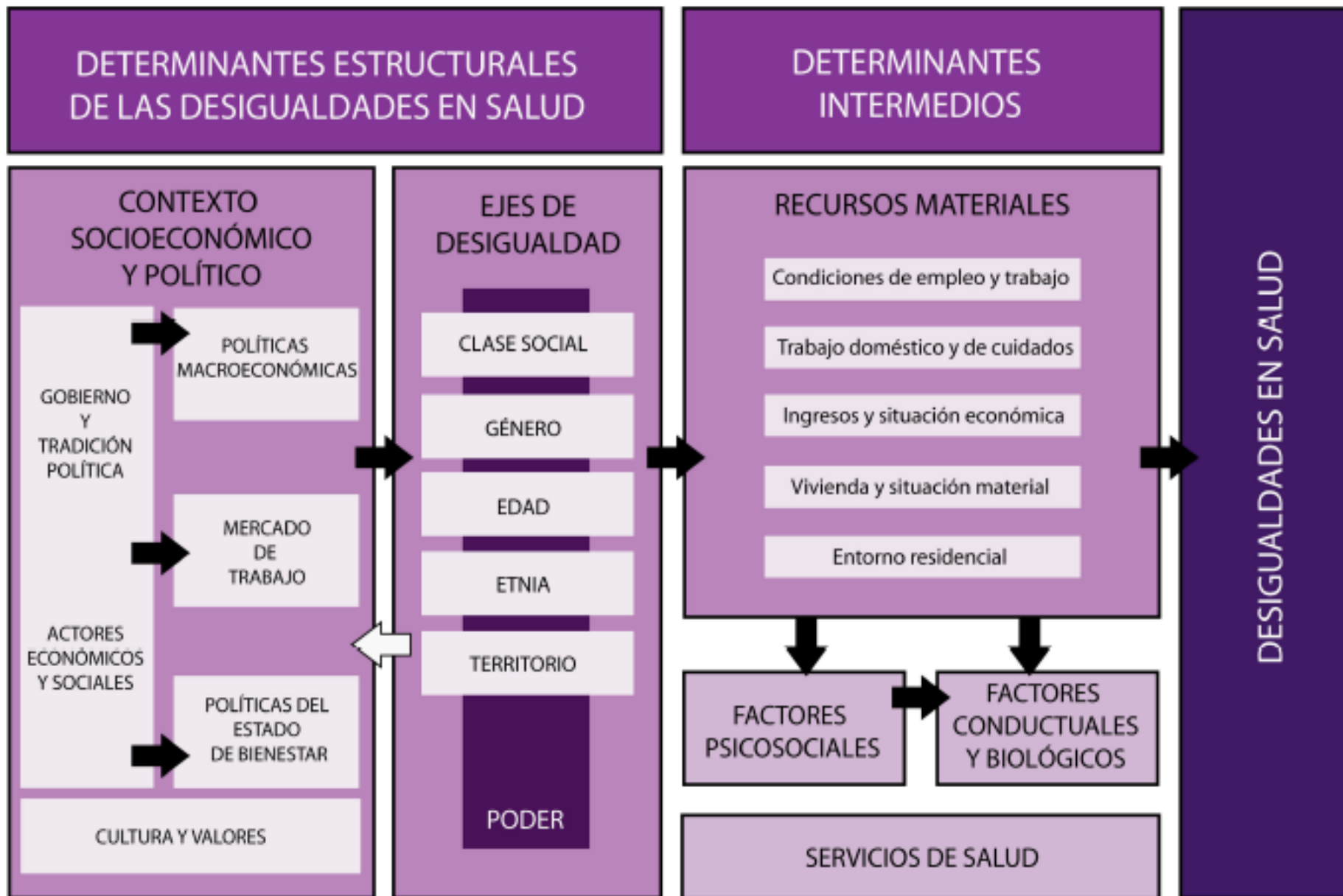
1. En totes les accions ..., la consideració principal ha de ser l'interès primordial de l'infant.
2. Els Estats membres es comprometen a assegurar als infants tota la protecció i atenció necessàries per a llur benestar, tenint en compte els drets i els deures del seus pares, tutors legals o d'altres persones que en tinguin la responsabilitat legal i, amb aquest fi, han de prendre totes les mesures legislatives i administratives adequades.

Article 6. 2. Els Estats membres han d'assegurar al màxim possible la supervivència i el desenvolupament de l'infant

Article 24.1. Els Estats membres reconeixen del dret de l'infant a gaudir del nivell de salut més alt possible i d'equipaments de tractament de les malalties i de restabliment de la salut.

Article 27

1. Els Estats membres reconeixen el dret de tots els infants a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.
3. Els Estats membres, d'acord amb les condicions nacionals i segons els seus mitjans, han de prendre les mesures apropiades per ajudar els pares i les altres persones responsables de l'infant a fer efectiu aquest dret i, en cas de necessitat, han de donar ajut material i programes de suport, principalment pel que fa a la nutrició, el vestit i l'habitatge.

SALUT EN TOTES LES POLÍTIQUES

***Totes les polítiques impacten en la salut ,
però Salut no és la responsable de totes les polítiques.***

Una aproximació a la CRISIS

Dades existents

FONTS INFORMACIÓ

Evidència científica
Informes ONL
Informes agències oficials
Els mitjans d'informació

ALTRES REALITATS POLÍTIQUES I GEOGRÀFIQUES

Crisi Europea → Grècia, Irlanda, Portugal, Itàlia
Crisi Asiàtica → Tailàndia, Japó, Indonèsia...

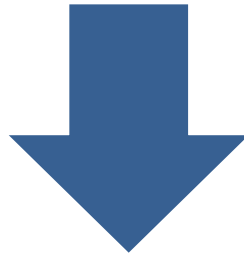
Causes originals - Causes intermitjies - Efectes

Dues línies d'acció
Modificar causes estructurals - Reducció de l'impacte

Contrast consultiu qualitatiu /quantitatiu per triangulació amb els agents socials

**EFFECTES
EN
SALUT**

Efectes en la Salut

Circumstàncies desfavorables relacionades amb la salut i el benestar

INFANTS I ADOLESCENTS

- **Alteracions** procés de desenvolupament físic, motriu ,intel·lectual i socioafectiu

JOVES

- Increment **conductes de risc**: augment de l'alcohol i "borratxeres" i conductes sexuals de risc
- Allargament processos d'emancipació

DONES

- Risc de malnutrició en dones **embarassades**
- **Sobrecàrregues** en la gestió **emocional**, depressions
- Possible augment **violència gènere**

ADULTS

- **Burnout** en professionals i voluntariat
- Increment **estrès** de llarga durada
- Increment consum de **tabac**

GENT GRAN

- Afectacions per **sobrecàrregues** familiars sobrevingudes
- **Retorn** de les persones grans a la **família**
- **Entrada tardana** a les residències o en situacions límits

COL·LECTIUS AMB DISMINUCIONS

- Risc de **reducció salut física i mental**, també cuidadors
- **Reducció de serveis i atencions socials**

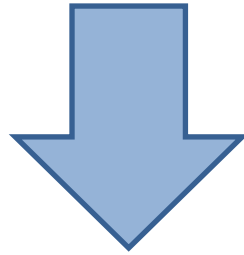
PERSONES D'ORIGEN IMMIGRATORI

- Més risc de **pobresa i vulnerabilitat**
- Dificultats **d'accés als serveis de salut** per dificultats d'empadronament i accés a targeta sanitària

A TOTA LA POBLACIÓ

- Deteriorament de la salut, **pitjors** índexs de **salut percebuda**
- **Estrés** llarga durada
- Canvis en **patrons** de **consums de drogues**
- Risc increment **SIDA**
- Possible increment **suïcidis**
- Increment **violència** i estrés familiar
- Agreujament problemes psicosocials i **mentals**

CAUSES

Causes

CAUSES INTERMITGES

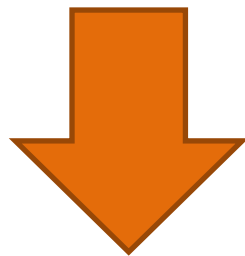
ALIMENTACIÓ I VESTIMENTA	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultats d'accés a <u>l'alimentació en els infants</u> • Dificultats gestionar economia familiar, • Increment de la desestructuració de la família • <u>Nous perfils</u> a serveis socials: Increment de la Pobresa (especialment infantil)
HABITATGE	<ul style="list-style-type: none"> • Habitatges insalubres • <u>Sobreocupació</u> i amuntegament persones en habitatges • Nous models de <u>convivència no desitjats</u> • Pobresa energètica. • Manca de recursos de les comunitats veïns per mantenir o condicionar l'habitatge
FAMÍLIA (RELACIONALS)	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dependència econòmica</u> intrafamiliar • <u>Dinàmiques</u> i relacions familiar <u>problemàtiques</u> i conflictives • Llars monoparentals • Reducció nupcialitat i divorcis
SERVIS SANITARIS	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Dificultats</u> d'accés de tractaments i medicació (població immigrada , sense seguretat social) • Dificultat d'accés a prestacions de salut (especialitzades) • Dificultats d'accés a la prevenció (immigrants i infància) • Dificultats d'accedir d'ajudes tècniques per qüestions econòmiques (gent gran)
ÀMBIT LABORAL	<ul style="list-style-type: none"> • Pèrdues expectatives desenvolupament <u>projecte vital</u> (joves) • Conflictes laborals • Augment de consum d'alcohol (adults)
ÀMBIT EDUCATIU	<ul style="list-style-type: none"> • Manca de <u>suport parental</u> en educació dels fills

Causes

CONDICIONS SOCIOESTRUCTURALS

DINÀMIQUES SOCIALS	<ul style="list-style-type: none">• ONL <u>augment de prestacions</u>• <u>Noves plataformes</u> per donar resposta a nous problemes• Certa <u>descoordinació</u> entre agents socials
POLÍTIQUES DE BENESTAR	<ul style="list-style-type: none">• Reducció de <u>prestacions i ajuts</u>• <u>Desprotecció</u> de l'habitatge, desnonaments• Més dificultats en els col·lectius <u>d'immigrants</u>• Serveis Socials <u>desbordats</u> i amb <u>duplicitats</u>• Projectes <u>apagafocs</u>• <u>No adaptació</u> dels models a la crisi (beques menjador)
POLÍTIQUES SANITÀRIES	<ul style="list-style-type: none">• <u>Restricció</u> de la targeta sanitària• Dificultats <u>d'accés prestacions</u> salut• <u>Dificultats d'atendre</u> a les persones per retallades• Polítiques <u>d'apagafocs</u>
MERCAT DE TREBALL	<ul style="list-style-type: none">• <u>Atur</u> de llarga durada : adults i joves• <u>Precarietat laboral</u>, incertesa i inseguretat laboral• Ocupació <u>temporal</u>• <u>Treball submergit</u>, activitat no controlada• Dificultats d'accés al treball <u>immigrants</u>
EDUCACIÓ	<ul style="list-style-type: none">• Escoles que assumeixen aspectes de la <u>família</u>• <u>Continuïtat</u> de polítiques preventives

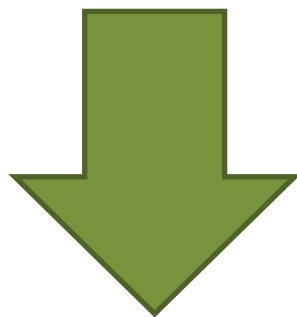
APORTACIONES PROFESSIONALS

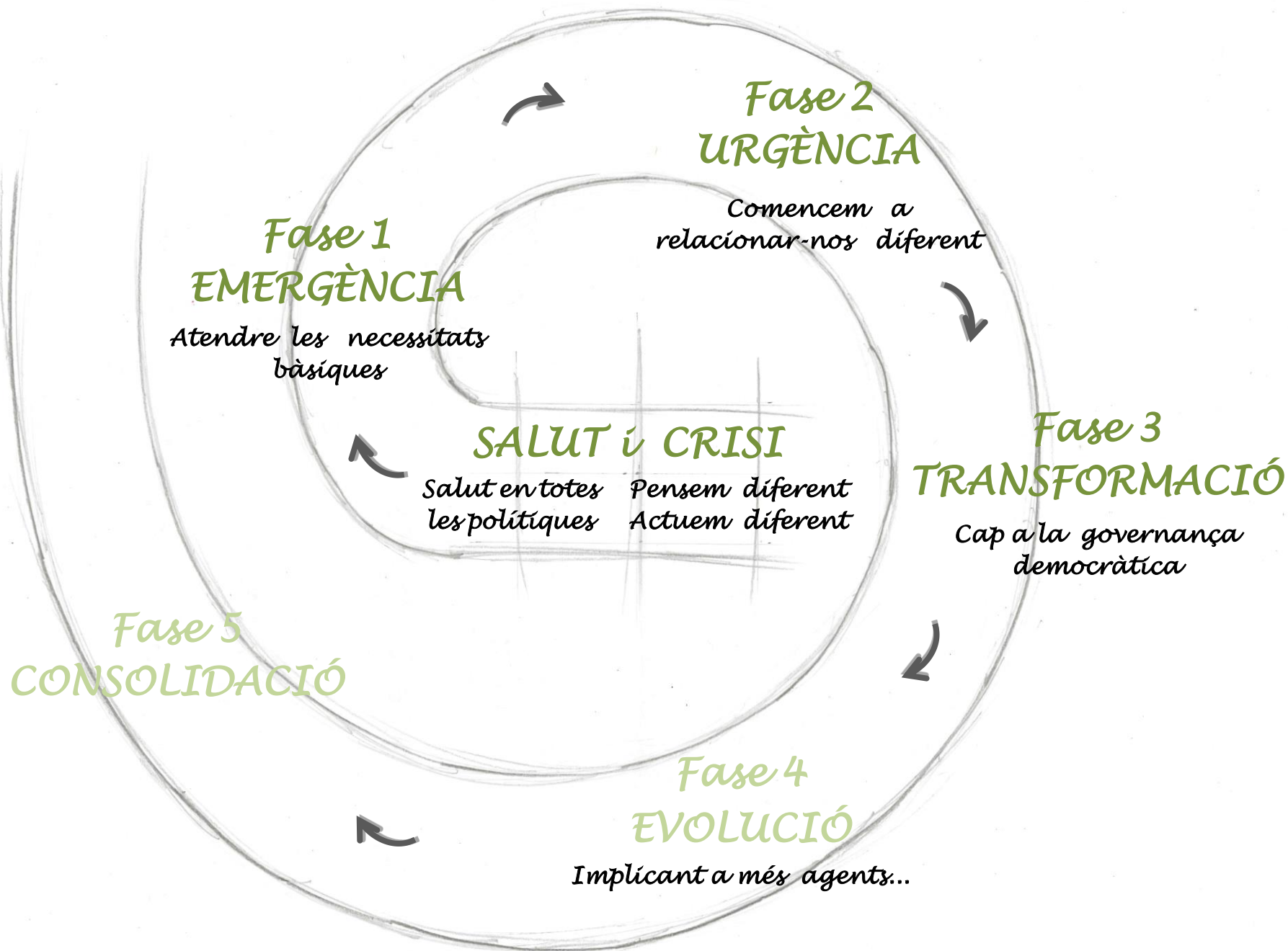

APORTACIONS DELS PROFESSIONALS

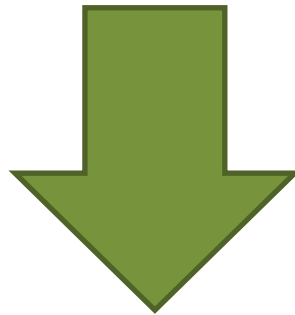
GENERALS	<ul style="list-style-type: none">• <u>PENSAR</u> de manera diferent per a <u>ACTUAR</u> de manera diferent (no es provoca canvi fent el mateix tipus d'intervenció)
SOBRE ELS PROFESSIONALS	<ul style="list-style-type: none">• Els professionals com a <u>actius</u> i importància dels voluntaris (formats)• <u>Sobrecàrrega</u> d'activitats per part professionals i <u>desànim</u> en un context de retallades,• Com articular <u>programes</u> col·laboratius <u>eficients</u>?
SOBRE LES INTERVENCIONS	<ul style="list-style-type: none">• <u>Fragmentació</u> en la intervenció.• Intervencions orientades a la <u>capacitació</u> i amb abordatge <u>comunitari</u> (no intervencions apagafocs)• Entomar <u>l'ocupació</u> com element a tenir en compte en les intervencions• La intervenció "torna" a ser <u>assistencialista</u> (que no només assistencial)• <u>Burocràcia</u> dificulta l'acció coordinada dels professionals
SOBRE LA CRISI	<ul style="list-style-type: none">• Instal·lació sentiment de <u>vulnerabilitat</u>• Necessitat de tornar a relacionar <u>causes i efectes</u>,• Necessitat d'autogestionar la crisi per tal d'orientar el <u>canvi de model</u>• Consciència de la <u>complexitat</u> (interrelació entre causes, efectes, àmbits, actius, accions)
SOBRE LA POLÍTICA	<ul style="list-style-type: none">• <u>Manca de lideratge</u>: no hi ha objectius explícits per part de les administracions

PROPOSTA
SALUT i CRISI

OBJECTIUS

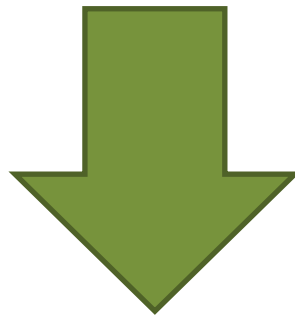

OBJECTIUS

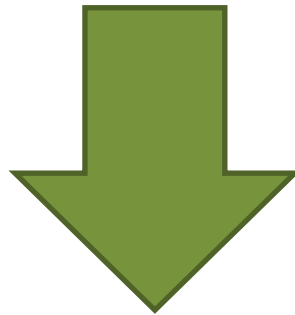
Donar suport econòmic, articular i integrar els dispositius creats per donar **resposta a la crisi econòmica** que contribueixin a:

- Reduir els impactes en la salut de les persones, especialment pel que fa a **l'alimentació, higiene i vestimenta de la infància** i el restabliment del **benestar emocional** de les persones afectades per processos vinculats a la crisi econòmica (pèrdua de feina, habitatge).
- Afrontar algunes de les causes que incideixen a la salut de les persones com la **disponibilitat d'habitatge** en condicions dignes de salubritat i d'habitabilitat i la promoció de **l'ocupabilitat** de les persones afectades.
- Promoure estratègies **d'innovació social** que contribueixin a millorar la **governança democràtica** de les polítiques públiques.

MARC D'INTERVENCIÓ

PROMOCIÓ DE LA SALUT

MARC D'INTERVENCIÓ

Promoció de la salut → té per finalitat reorientar polítiques i promoure ambients saludables (físico-socials) i processos de participació per contribuir a millorar les condicions de vida de les persones, a fer més saludables els seus estils de vida i, en conseqüència, millorar la seva qualitat de vida i el seu benestar.

Eixos desigualtat → l'edat, l'origen, el gènere, l'estructura social i el territori

Visió positiva → centrada en els actius. Capacitats de les persones i de les societats per identificar i activar tots els recursos per a generar salut, permetent-los avançar cap a un estat òptim de benestar.

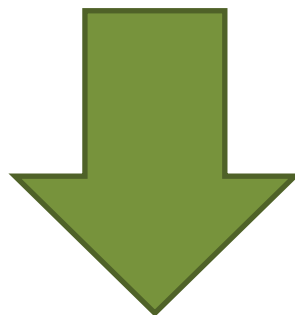
Donar Eines → coneixements, habilitats i actituds a les persones per incidir en:

- **Sense of Coherence - SOC** (entendre, gestionar i donar sentit a la vida)
- **Habilitats per a la vida** (proposta OMS)
- **Apoderament** (proposta OMS)

Salut en totes les polítiques → concepció transversal i intersectorial de les polítiques, coordinació i integració d'esforços. Governança democràtica i Capacitat cívica.

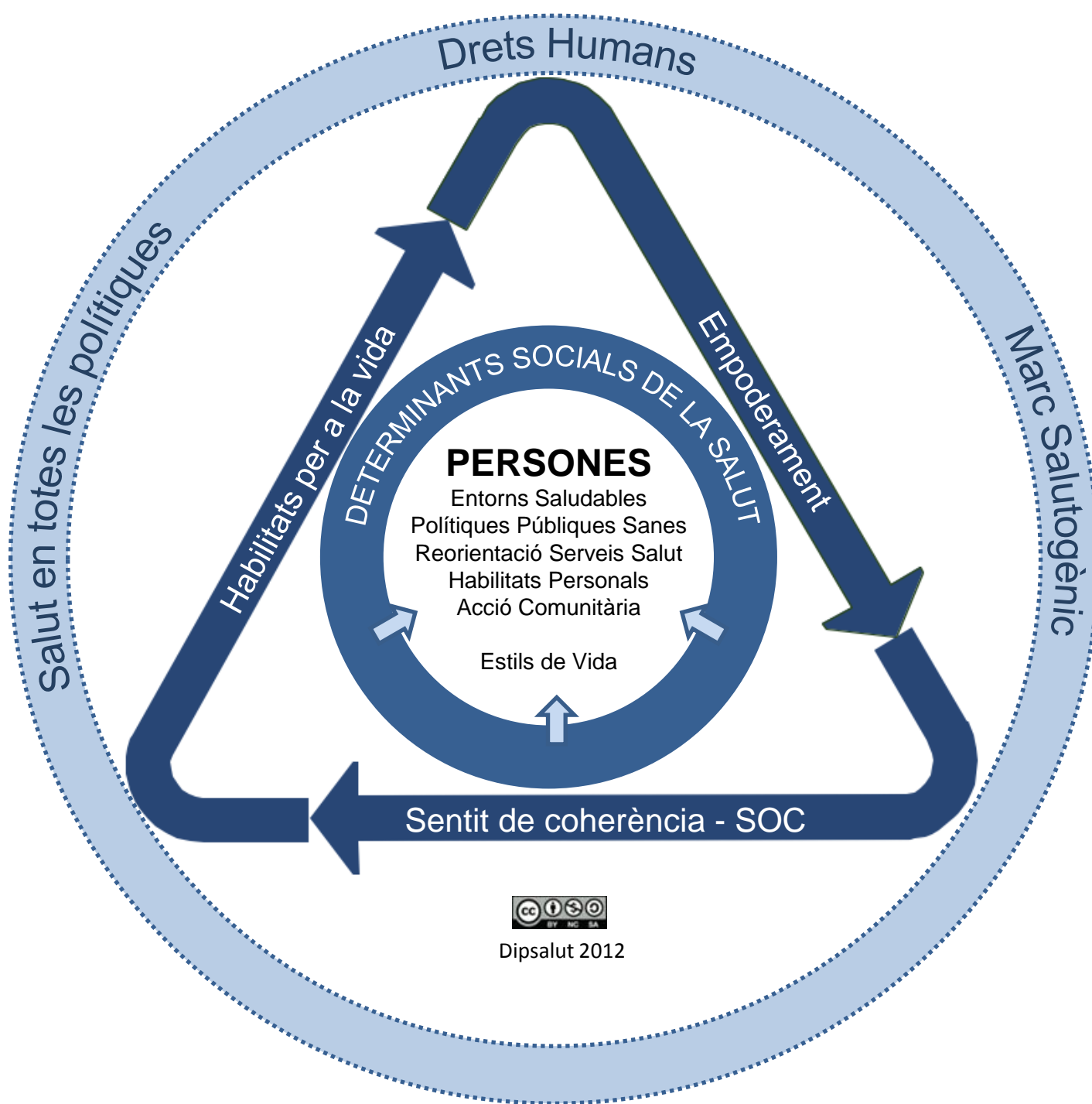
GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA

CAPACITAT CÍVICA

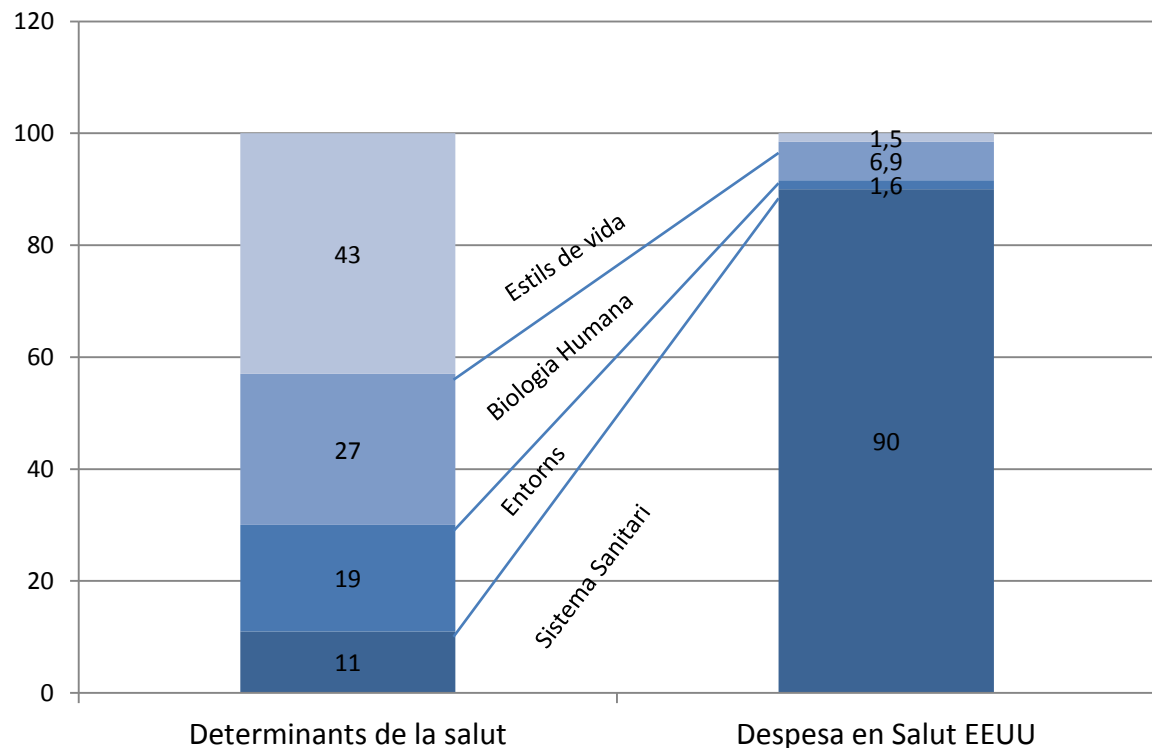
GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA

- **ORGANITZACIÓ DEL TERRITORI:** reorganització dels serveis del territori
- **TREBALL EN XARXA:** intensitat i qualitat de les relacions
- **LIDERATGE DIFÚS**
- **INTEL·LIGÈNCIA COMPARTIDA**
- **INCREMENT CAPACITAT DE RESPOSTA**
- **TRANSPARÈNCIA**
- **CONFIANÇA**
- **PACIÈNCIA**
- **COMPLICITAT**
- **CORESPONSABILITAT**
- **NEGOCIACIÓ**

Dipsalut 2012

Contribució potencial a la reducció de la mortalitat (en %)

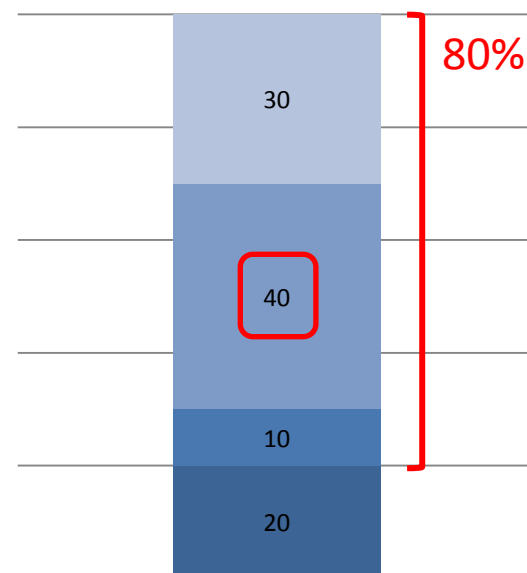

- Estils de vida
- Biologia Humana
- Entorn
- Sistema Sanitari

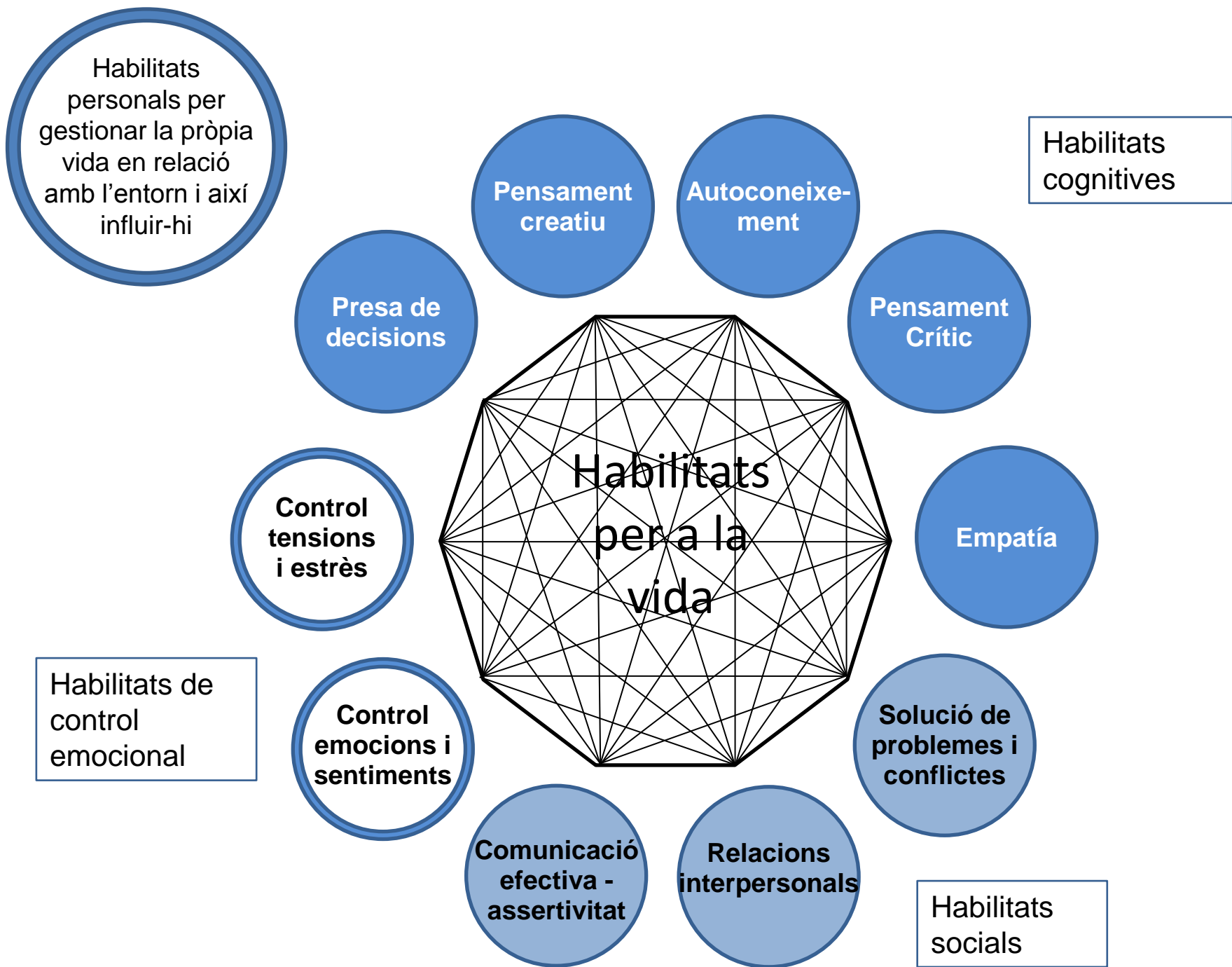
Afectació de la despesa en salut als EEUU (en %)

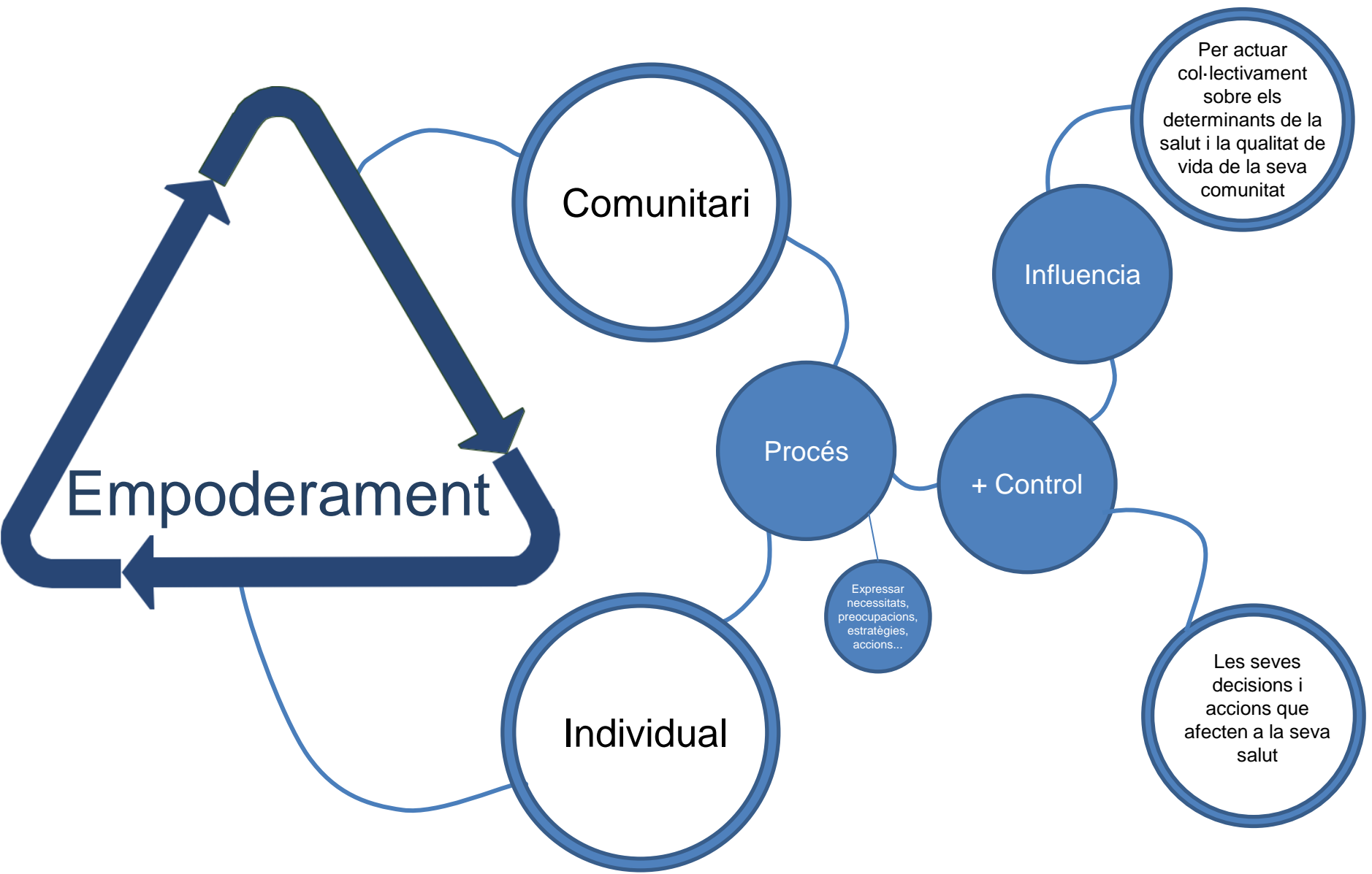
Factors que contribueixen en la salut d'un país (en %)

Genètica i Biologia Excloses

- Conducta Saludable
- Factors Socials i Econòmics
- Entorn Físic
- Atenció Sanitària

Sentit de coherència SOC

Entendre Cap

Ser capaç de veure el nostre món de forma estructurada, predictable i gestionable

Món interior

Món Exterior

Gestionar Mans

Les coses que et passen a la vida utilitzant els recursos personals i de l'entorn que tens a l'abast

Donar sentit Cor

Ser capaç de veure que la vida té sentit .
Per tant ,els desafiaments de la vida mereixen ser afrontats.

Recursos Generals de Resistencia

Tot allò que tenim al nostre abast per entendre, gestionar i donar sentit a les coses

4 son imprescindibles

Externs

Interns

Tenir activitats significatives

Trobar algun sentit en les coses (lleure, treball, esports, estudis...)

Desenvolupar qüestions existencials

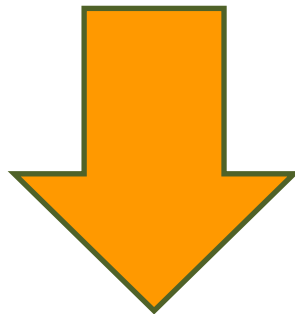
Desenvolupar un punt de vista propi de les coses i de la vida (religiós, polític, religiós...)

Gestionar els sentiments interiors

Tenir relacions socials de suport

Saber que hi ha alguna persona/es en que pots recolzar-te

EXECUCIÓ

La clau del Salut i Crisi → treball en xarxa...

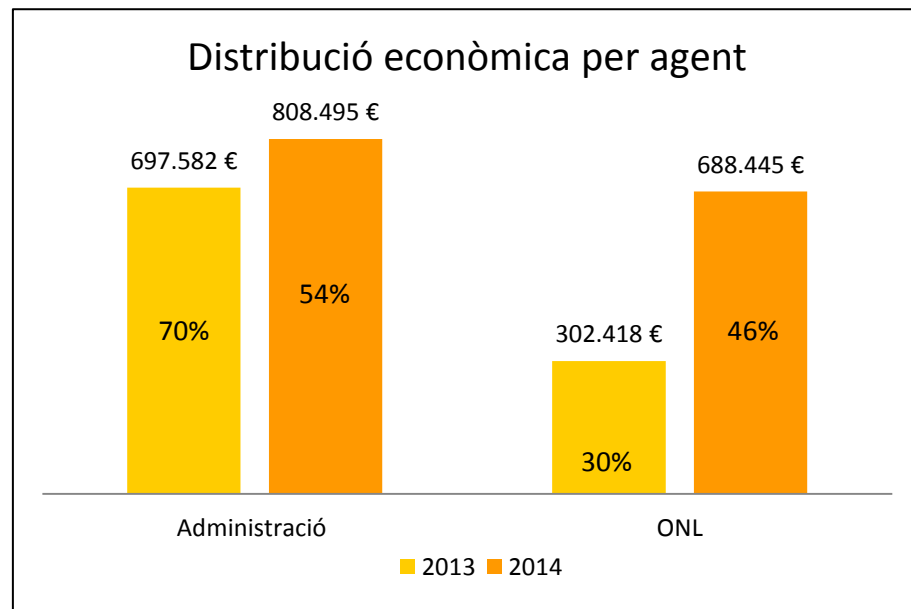
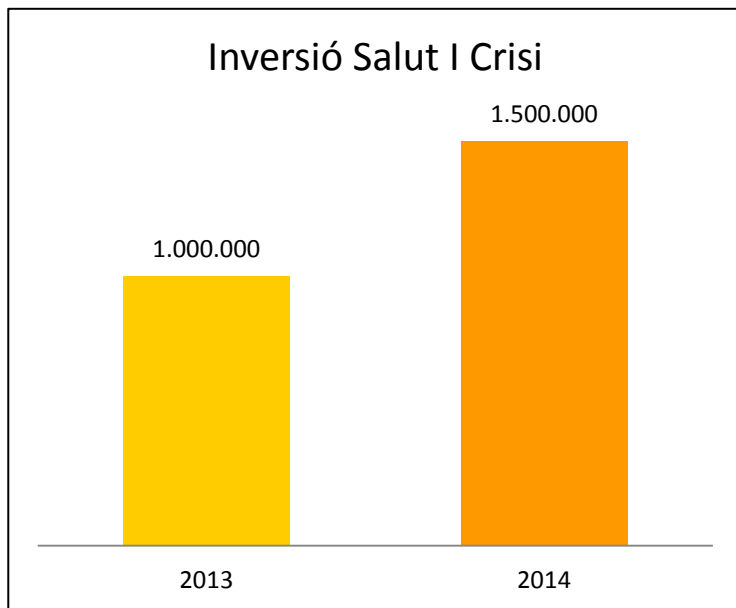

... de la competència pels recursos al treball per projectes !!

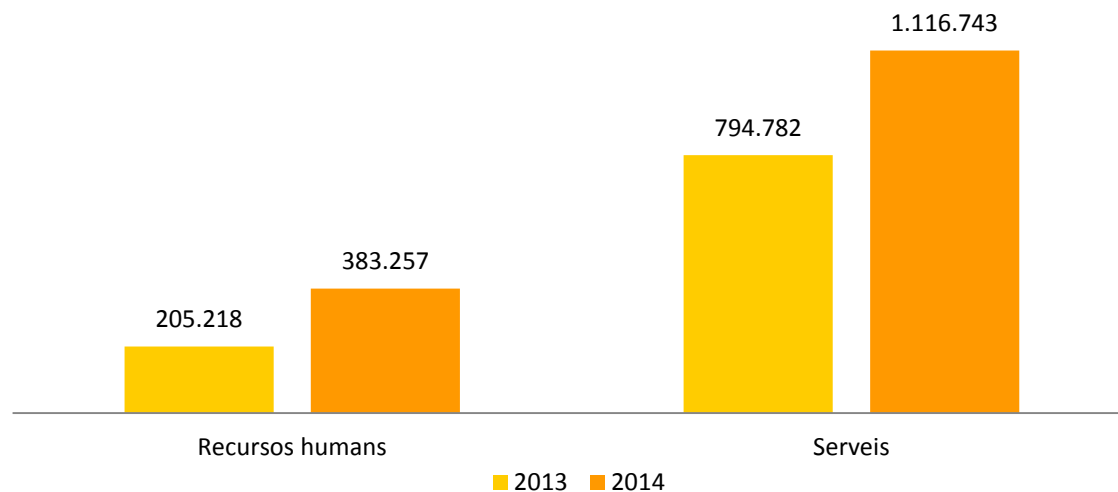
Algunes dades d'evolució	2013	2014
Pressupost	1M €	1,5M€ + 0,5M€
Institucions	45	
Professionals	23	175
Sessions coordinació	78	180
Projectes presentats	45	11
Persones ateses	47.808	-

Alguns resultats dels processos

- Increment del coneixement i reconeixement entre agents
- Increment de la confiança entre els agents i la transparència quant a la intervenció
- Treball integrat entre els agents del territori
- Foment de la cooperació (més enllà del traspàs d'informació) entre ONL i administracions
- Creació i/o dinamització de taules de coordinació-cooperació a tots els territoris
- Millores en l'eficàcia i eficiència en la gestió dels recursos públics:
 - Unificació de portes d'entrada al sistema ajuts
 - Eliminació de projectes duplicats
 - Identificació de necessitats no cobertes
 - Compres agrupades de productes a les comarques

Distribució econòmica segons RRHH / serveis

Distribució econòmica per eixos d'intervenció

